

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vincentii Lirinensis Galli, Pro Catholicae Fidei Veritate et
antiquitate, aduersus prophanas omnium hæreseon
nouationes Libellus**

Vincentius <Lerinensis>

Venetijs, 1549

De traductione sanctaru[m] scripturaru[m] i[n] li[n]gua[m] uulgare[m] 12

urn:nbn:de:hbz:466:1-36089

DETERMI. SCHOL. PARIEN.

Eti uiri: inter quos splendidum ecclesie iubar Augustinus hoc manifeste indicat, qui Alogios sive Alogos inter hereticos ab ecclesia damnatos connumerat, eo quod Ioanem apostolum & euangelistam negent euangelium scripsisse et Apocalypsim. Quapropter eodem modo lapsus est hic scriptor in ista propositione, ut in precedentibus propositionibus premissum dubium proponendo, pusillis prebens offendiculum, omissa explicatione determinationis ecclesie, sacrorum conciliorum, & sanctorum patrum.

Titulus 11. De symbolo apostolorum.

In prefatione in Mattheum propositio Erasmi.

Symbolum an ab apostolis proditum sit, nescio.
Censura.

Cum symbolum quod apostolorum dicitur, ab apostolis editum esse & promulgatum sit fide tenendum, teneant quoque catholici doctores. Clemens huius nominis primus in epistola ad Iacobum fratrem domini: Aug. serm. 2. dominica in ramis Palmarum, et uigilia Pentecostes: Ambrosius item & Leo primus atque alij uniformiter unumquemque apostolorum quod sensit dixisse, dum illud cederent, haec nescientia impietati deseruiens, scandalose proponitur.

Titulus 12. De translatione sanctarum scripturarum in linguam uulgarem.

Propositio Erasmi prima in prefatione eiusdem in Mattheum.

Sacras literas cupiam in omnes uerti linguas.
Censura.

Quauis in quacunque linguam uertantur sacre literae et suapte natura sanctae sint et bonae, quatenus tamen sit periculi permittere passim lectionem earum in linguam uulgarem tra-

ductarum, absq; ulla explicatione idiotis & simplicibus eis abutentibus, nec eas pie et humiliter legentibus, quales plurimi nunc reperiuntur, satis indicarunt Vualdenses, Albigenses, ac Turrelupini: qui inde occasione sumpta, multos errores disseminauerunt. Quare hac tempestate perspecta hominum malitia, periculosa ac perniciosa extitit huiusmodi traductio, loquendo de omnibus scripturae libris indifferenter: Nec sicubi paucis est utilis, propterea temere esset omnibus permittenda, in re namq; ad salutem non necessaria potius consulendum est multorum perspectui ipsam interdicens, quam paucorum utilitati eam permittendo cum graui multitudinis incommodo: unde & iure damnata est huiusmodi translatio.

Propositio eiusdem 2. in praefatione in Matthaeum.

Exclamant indignum facinus, si mulier uel coriarius loquatur de sacris literis.

Censura.

Recte perpenſa multorum huius temporis temeritate, indignum facinus existimandum est, quod idiotae et simplices suo iudicio sacras literas legant in suam linguam conuersas: et de illis disserant, aut disceptantes de earum difficultatibus tractent. Nec tamen prohibetur per hoc eis conferre inter se de eis, quae in concionibus publicis audierunt, ad morum correctionem, & ad compunctionis & deuotionis excitationem: ut magis ac magis in ipsis charitas accrescat, humilitas solida detur, atque opera carnis mortificentur.

Propositio eiusdem tertia in praefatione in Matthaeum.

Me auctore sacros libros leget agricola, leget et faber, leget latomus.

Censura.

Testantur sacra eloquia simplices esse tanquam paruulos, quibus auctore Paulo lacte opus sit, non enim adhuc solidam escam ferre ac digerere possunt, perfectorum siquidem Hebr. 5

Solidus est cibus, eorum qui pro ipsa consuetudine exerciti-
 tos hnt sensus ad discretionem boni & mali. Quapropter
 non est medium aptum hmōi simplicibus, quod indiscrimi-
 natim quosuis sacros libros legant in linguā uulgare trāla-
 tos: sed cōuenientissimum eis medium ecclesia cōstituit, au-
 ditionem uerbi Dei, & frequentationē pr̄dicationē eius.
 Neq; eis obiter interdicit usum quorundam sacrorū libro-
 rum, qui cum explicatione cōuenienti ædificationi morum
 sint accōmodi, si sic tñ tales libri ab ipsis legantur pie ac so-
 brie, citra supercilium et arrogantiam, ut nō inde cōueni-
 pr̄dicationē, nec à crebra uerbi dei auditione retrahantur.
 Proinde hæc ppositio absq; pr̄scripto moderamine posita
 sui assertorē sanæ doctrinæ nō satis cōsentire demonstrat.

Propositio eiusdē quarta, in eadem præfatione.

Neq; Ezechielis prophetæ, neq; Cantici Canticorū aut
 cuiusquam librorum ueteris testamenti lectionem ulli homi-
 num interdixero.

Censura.

Cū sedis apostolicæ decreto multorum talium librorū
 lectio laicis iam pridem interdicta sit & eruditis in lege do-
 mini apud Hebræos grauiū authorū sn̄a prohibita fuerit
 lectio dictorum librorum, atq; primi capituli Geneseos ante
 te annum ætatis tricesimum, prædicta propositio temere
 et imprudenter asseritur: qñ quidem eadem subest causa
 inhibendi talium librorū lectionem, quæ suberat qñ decre-
 tum Innocētij tertij super his cōstitutum est, cuius fragmen-
 tum refertur de hæreticis in authentica, cum ex iniuncto.

Propositio eiusdem in eadē præfatione quinta.

Indecorum uel ridiculum potius uidetur q̄ idiote & mu-
 liercule p̄sitaci exemplo psalmos suos & præcationē dñi
 cam imurmurant, cum ipsi quod sonant, non intelligant.

Hæc propositio simplices idiotas et mulierculas ab oratione uocali iuxta ritum & cōsuetudinem ecclesiæ, perpetrā trahens, ac si inutilis sit, nisi ab eis intelligatur, impia est et erronea, uiam præbens errori Bohemorū, qui officiū ecclesiasticū in idiomate uulgari celebrare conati sunt. Alioquin lege ueteri indecorū fuisse & ridiculum, simplicem populum ex dei instituto cæremōnias legis obseruare quas non intelligebat: qd' asserere, est in legem & in eius latorē Deū blasphemum & hæreticū. Neq; n. per uerba orationis solum prætendit ecclesia, ut serie uerborū illorū erudiamur: sed ut eius fini nos cōformando, ueluti ipsius membra, diuinas laudes pronunciemus, debitas gratiarū actiones persoluamus, & nobis necessaria imploremus. Vnde propter talem orantiū intentionē dei munere affectus inflāmetur, intellectus illuminetur, humana inopia subleuetur, atq; gratiæ & gloriæ fructu cōparetur. Quæ certū est orātes, per tales orationes uocales, quamuis uerba nō intelligant, præterdere. Quæadmodum legatus, etsi dñi sui uerba non capit, illa tñ iuxta mandatum dñi sui referens, gratum impendit obsequium & dño & ad quem mittitur. Multæ similiter prophetiæ in ecclesia cantantur, quæ quamuis à multis cantantibus non intelligantur, plurimum tñ utilis est et meritoria earum pronuntiatio & cantus. Diuinæ siquidē ueritati, quæ illas docuit ac reuelauit, eas cantando gratum obsequium exhibetur. Per quæ sanè constat, non in sola uerborum intellectu fructum orationis consistere: perniciosum quoq; esse errorem existimantium, solū ad erudiendum intellectum fieri orationē uocalem: cum præcipue fiat talis oratio ad inflāmandum affectum, ut pio & deuoto aīo in

DETERMI. SCHOL. PARIEN.

Deum, modis prædictis se erigendo, mens reficiatur, et ob
tinendo quæ petit, sua intèntione nõ frustretur: mereatur ite
dem intellectus illuminationem, quæadmodum et alia
alia aut necessaria: qui nimirũ fructus longe uberiores sunt,
quàm sola uerborum intellectio, quæ absq; excitatione ap
ctus in Deũ, parũ affert utilitatis. Quod si cõtingeret p̃la
mos in linguam uulgarem traduci, nõ propterea eorũ sen
sum simplices et idiotæ plene perciperent.

Titulus 13. De his in quibus à cõi usu ecclesie
latine Paraphrastes recedit in suis Paraphrasis.

Luce. 2

IN hoĩbus bona uoluntas, pro hoĩbus bonæ uoluntatis.
Antequã hæc uniuerſitas rerũ coelestium ac terrenarũ
conderetur, iam cum patre æterno sermo erat æternus,
utitur dictione sermo, cũ utamur dictione uerbũ, explican
do illud in principio erat uerbũ. Tres sunt in cœlo, qui testi
monium perhibent Christo, pater, sermo et sp̃s. Atq; ho
rum trium summus est cõsensus. Nos legimus, tres sunt qui
testimonium dant in cœlo, pater, uerbum, et sp̃s sanctus,
et hi tres unum sunt. Perperam aut explicat partem illam
Paraphrastes, hi tres unum sunt, detrahendo maximo testi
monio fidei de unitate substantiæ in tribus personis, arsan
præbens defensionis erroris Arrij. Designauit dñs e nume
ro discipulorũ septuaginta: ubi septuaginta duos legimus.

Ioan. 1

1. Ioan. 3

Luc. 10

Luc. 24

Matt. 26

Mar. 14

Ioan. uli.

1. cor. 15

Unus e discipulis, cui nomen Cleopas. Legimus autem
Cleopas.
Hoc est corpus meum, qd' pro uobis frangitur: ubi nos
legimus, hoc est corpus meũ, quod pro uobis tradetur. Si
hunc uelim manere donec ipse ueniã, qd id tua refert? Nos
uero legimus: Sic eũ uolo manere donec ueniã, quid ad tel
Doceo uos quomodo rediuuius multis se cõspiciendum